

DOM

afsagt den 5. april 2016 af Vestre Landsrets 9. afdeling (dommerne Lars Christensen, Dorte Jensen og Anne-Mette Schjerning (kst.)) i ankesag

V.L. B-0681-15

Hanne Nedergaard

og

Erling Nedergaard

(begge advokat Jes Andersen, Holstebro)

mod

Vestforsyning Spildevand A/S

(advokat Lasse Møller, Aarhus)

og

V.L. B-0682-15

Brian Mejdahl Poulsen

(advokat Jes Andersen, Holstebro)

mod

Vestforsyning Spildevand A/S

(advokat Lasse Møller, Aarhus)

Retten i Holstebro har den 10. april 2015 afsagt dom i 1. instans (rettens nr. BS 1-617/2014 og BS 1-689/2014).

Påstande

For landsretten har appellanterne, Hanne Nedergaard, Erling Nedergaard og Brian Mejdahl

Poulsen, gentaget deres påstande for byretten.

Indstævnte, Vestforsyning Spildevand A/S, har påstået dommen stadfæstet.

Supplerende sagsfremstilling

Der er for landsretten tilvejebragt oplysninger om meromkostningerne ved yderligere vandforbrug, hvis der anvendes et toilet med henholdsvis 6 og 3 liters skyl i forhold til et toilet med henholdsvis 4 og 2 liters skyl. Parterne er enige om, at der for 2015 kan lægges en samlet pris for vand og vandafledning inklusive moms på 39,58 kr. pr. kubikmeter til grund. Det er på baggrund heraf beregnet, at med udgangspunkt i 7 skyl pr. dag og ved ophold i 180 dage pr. år vil merudgiften til vandforbrug blive 135 kr., hvis der er 2 personer i huset; 333 kr., hvis der er 5 personer i huset; og 796 kr., hvis der er 12 personer i huset. Ved et årligt ophold på i alt 270 dage vil tallene være henholdsvis 199 kr., 498 kr. og 1.194 kr.

Forklaringer

Hanne Nedergaard, Brian Mejdahl Poulsen, Erling Videbæk, Knud Erik Jacobsen, Frederik Aagaard og Finn Simonsen har afgivet supplerende forklaring for landsretten.

Hanne Nedergaard har supplerende forklaret, at hun aldrig har haft en aftale med kommunen om, at hun skulle koble sig til anlægget. Hun har blot fået at vide, at hun skulle gøre det.

Hun er på intet tidspunkt under forløbet blevet oplyst om, at der ikke kunne anvendes toiletter med lavt skyl. Der er ét toilet i hvert hus. De er fortsat ikke blevet tilkoblet. Hun vil kun tilslutte sig, hvis det kan gøres på lovlig vis. Hun vil ikke søge dispensation, da hun ikke vil stå med en ulovlig installation. De har ikke overvejet en pumpeløsning, da hun ikke finder det rimeligt, idet hun ikke er blevet oplyst om, at hun ikke kunne beholde sit lavtskyllende toilet. Hun frygter, at det vil stoppe til. Der har aldrig været problemer med nedsivningsanlægget.

Det ene hus er 140 kvadratmeter, og det andet er 90 kvadratmeter. Der er henholdsvis 8 og

6 sengepladser. De bruger selv begge husene og udlejer dem begge en smule. Når de selv er i husene, er der 2 personer, højst 4 og måske en enkelt gang om året nogle flere. De er ikke i husene så ofte, måske én gang om måneden.

Brian Mejdahl Poulsen har supplerende forklaret, at der er ét toilet i hans hus. Huset er på 60 kvadratmeter og har 4 sengepladser. Han er single, men har selvfølgelig gæster af og til. Han udlejer ikke huset. I nogle perioder er han meget i sommerhuset, i andre perioder ikke så ofte. Han forventer, at hans brug også vil variere i fremtiden.

Han har valgt ikke at tilslutte huset til kloakledningen, da han ikke ønsker at søge dispensation. Det skyldes, at han ikke vil sætte sig i en situation, hvor der bliver givet en anmærkning i forbindelse med et salg. Han frygter, at der pga. den lange afstand fra huset til skel vil kunne ske tilstopning, hvis han tilslutter huset.

Erling Videbæk har supplerende forklaret, at han blev kontaktet af kloakmester Knud Erik Jacobsen i forbindelse med, at Jacobsen skulle udføre noget arbejde for en kunde, der ikke er omfattet af denne sag, og som havde et hus på Bækbyvej 58. Knud Erik Jacobsen var bekymret for, om han kunne komme til at blive ansvarlig, hvis han udførte arbejde, der var i strid med normerne. Der var tale om, at afstanden fra det pågældende hus og til kloakledningen i skel var 88 m. Han anbefalede ham at kontakte Byggeriets Kvalitetskontrol. Efter svaret herfra og efter kommunens formuleringer af en dispensation i den konkrete sag, sagde han til Jacobsen, at enten måtte grundejeren tage ansvaret, eller også måtte Jacobsen tage ansvaret. Det endte med, at den grundejer, som Knud Erik Jacobsen skulle udføre arbejde for, valgte ikke at udnytte dispensationen og i stedet etablerede en pumpeløsning, som hun selv har betalt for og betaler for. Vidnet mener, at denne løsningsmetode er håndværksmæssigt korrekt.

Han har ikke kendskab til husejere, der har lavtskyllende toiletter, som har tilsluttet sig, hvis normkravene ikke var overholdt. Han er bekendt med, at Knud Erik Jacobsen har taget forbehold, hvis betingelserne ikke vil kunne opfyldes.

Det er nok ca. 5 procent af de 730 huse i området, der opfylder normkravene for tilslutning af lavtskyllende toiletter.

Knud Erik Jacobsen har supplerende forklaret, at han efter sagens behandling i byretten har udført tilslutning på yderligere ejendomme, således at han nu har tilsluttet i alt ca. 80 ejendomme. Der er næsten ingen, der kan overholde afstandskravet, da grundene er så store. Det er som regel dette krav, og ikke kravet til fald, der er problemet.

Han har haft kontakt til direktør Klaus Ising Hansen ved Byggeriets Kvalitetskontrol, som han kendte, da han havde været vidnets lærer på kloakmesterskolen. Han tog kontakt til ham for at få reglerne underbygget. Han var især i tvivl om ansvarsforholdene i forbindelse med dispensation. Det vil fortsat være grundejerens og kloakmesterens ansvar. Hvis der sker tilstopninger eller opstår andre problemer, vil det være deres ansvar. Grundejeren på Bækbyvej 58 valgte en pumpeløsning, da han ikke ville foretage installationen uden at tage forbehold.

Han har ikke kloakrensevirkosomhed, og han er ikke bekendt med, om der har været problemer med nogle installationer i området.

Hvis skyllemængden i appellanternes huse skrues op til henholdsvis 6 og 3 liter vil installationen være lovlig, og det er hans opfattelse, at vandet så vil kunne løbe fra ejendommen ved gravitation.

Han har lavet afvigerrapporterne for ejendommene Svollingvej 13 og Græmvej 23. Han har i begge rapporter sat ”?” ved angivelse af antal grenrør. Der står således ikke ”8”, som det umiddelbart kunne fremtræde som på de relativt dårlige kopier af rapportererne.

Frederik Aagaard har korrigerende i forhold til gengivelsen af forklaringen i byrettens dom forklaret, at der ikke er lavet pumpeløsning for alle ejendommene. Der er et enkelt sted for enden af systemet lavet en pumpeløsning for 5 ejendomme, som hver har fået en pumpe. Supplerende har han forklaret, at der i Vester Husby er tale om et normalt kloaksystem. Man laver et kloakeringsprojekt uden at spørge grundejerne, hvilke installationer, der er i husene. Hvis der i området i Vester Husby skulle tages hensyn til normkravene i DS 432 for lavtskyllende toiletter, skulle der nok etableres pumper på de fleste grunde. Han har kun kendskab til et enkelt projekt, hvor man har etableret pumper på hver enkelt grund. Dette projekt er på Sjælland.

Finn Simonsen har supplerende forklaret, at hans firma fra efteråret 2013 har lavet i alt 127 tilslutninger til kloaknettet i Vester Husby. Han vil tro, at nogle af disse kunder har lavt-skyllende toiletter. Han har ikke hørt om problemer med de installationer, som hans firma har lavet. I forbindelse med udførelse af installationen interesserer han sig ikke for, hvilke installationer, som kunden har i huset. De holder sig til entreprisen. Begynder de at interessere sig for kundens installationer, kan der blive tale om, at de bliver ansvarlige for det kloaksystem, der er i og under huset, og det ønsker han ikke at blive.

Søparken i Ulfborg er en udstykning med storparceller, og der er der med kloakinstallationerne forholdt på samme måde som i Vester Husby.

Vestforsyning har garanteret, at der ville være et fald på 15 promille ved installationerne i Vester Husby.

Procedure

Parterne har i det væsentlige gentaget deres anbringender for byretten og har procederet i overensstemmelse hermed.

Supplerende retsgrundlag

Ved lov nr. 863 af 23. december 1987 om betalingsregler for spildevandsanlæg blev der indført et system, hvorefter der skulle betales en engangsafgift for tilslutningsmulighed til det offentlige spildevandsanlæg suppleret af løbende anlægs- og driftsafgifter. Lovens § 2, stk. 1, 1. pkt. har følgende ordlyd:

”Tilslutningsbidraget fastsættes som et engangsbeløb, der forfalder, når ejendommen tilsluttes eller kan tilsluttes spildevandsanlægget.”

I bemærkningerne til denne bestemmelse (forslag til lov om betalingsregler for spildevandsanlæg af 5. november 1987) hedder det bl.a.:

”...
Tilslutningsbidrag kan opkræves fra det tidspunkt, hvor der foreligger mulighed for fysisk tilslutning af den pågældende ejendom, dvs. at der kan føres stik fra ejendommen (herunder ubebyggede grunde) til kloaknettet. ...”

Ved lov nr. 388 af 20. maj 1992 blev loven ændret. Herefter blev bestemmelsen om tilslutningsbidragets forfaldstidspunkt for ejendomme, der ikke tidligere havde været inddraget under den offentlige kloakforsyning flyttet til § 3, stk. 3, 3. pkt., der er sålydende:

”Tilslutningsbidraget forfalder, når ejendommen tilsluttes eller kan tilsluttes spildevandsanlægget.”

Ved ændringen af loven ved lov nr. 325 af 14. maj 1997 blev bestemmelsen i § 3, stk. 3, 3. pkt., videreført som § 3, stk. 3, 2. pkt.

Ved lov nr. 342 af 17. maj 2000 om ændring af lov om betalingsregler for spildevandsanlæg m.v. blev bestemmelsen videreført som § 2, stk. 10.

Ved lov nr. 460 af 12. juni 2009 blev der foretaget generelle ændringer i lovens terminologi. I konsekvens heraf blev „spildevandsanlæg” ændret til „Spildevandsforsyningssselskaber” i lovens titel, og i § 2, stk. 10, blev „det offentlige spildevandsanlæg” ændret til „et spildevandsforsyningssselskab”.

Det afsnit fra Vestforsyning Spildevand A/S’ betalingsvedtægt, der er citeret i afsnittet om regelgrundlag i byrettens dom, er afsnittet om forfaldstidspunkt i afsnit A om tilslutningsbidrag i vedtægtens kapitel 5 om bidrag. Vedtægten er godkendt af Holstebro Kommune den 18. januar 2011.

Landsrettens begrundelse og resultat

Stikledningen er ført frem til de 3 ejendommers grundgrænser og er klar til, at ejendommene tilsluttes. Vestforsyning Spildevand A/S har således opfyldt de forpligtelser, der påhviler selskabet, og ejendommene kan tilsluttes spildevandsnettet.

Det er ubestridt, at der ved tilslutning vil kunne ske bortledning af spildevand fra stueplan ved gravitation fra alle 3 ejendomme, hvis ejendommens toiletter var indstillet til højt skyl (henholdsvis 6 og 3 liter). Der er således mulighed for tilslutning, hvorfor ejere er forpligtet til at betale tilslutningsbidraget, der forfalder, når en ejendom kan tilsluttes, jf. lov om betalingsregler for spildevandsforsyningssselskaber m.v. § 2, stk. 10, og betalingsvedtægt

for Vestforsyning Spildevand A/S kapitel 5, afsnit A.

Den omstændighed, at det toilet, der er i hver ejendom, aktuelt er indstillet til lavt skyl (henholdsvis 4 og 2 liter) kan ikke føre til, at bidragene ikke er forfaldne til betaling.

Med denne begrundelse stadfæster landsretten byrettens dom.

Efter sagens udfald sammenholdt med parternes påstande skal Hanne Nedergaard og Erling Nedergaard solidarisk betale sagsomkostninger for landsretten til Vestforsyning Spildevand A/S med i alt 16.358,40 kr. Beløbet omfatter 15.000 kr. til udgifter til advokatbistand eksklusiv moms og 1.358,40 kr. til vidneførsel.

Ligeledes efter sagens udfald sammenholdt med parternes påstande skal Brian Mejdahl Poulsen betale sagsomkostninger for landsretten til Vestforsyning Spildevand A/S med i alt 11.358,40 kr. Beløbet omfatter 10.000 kr. til udgifter til advokatbistand eksklusiv moms og 1.358,40 kr. til vidneførsel.

Landsretten har ved fastsættelsen af beløbene til advokatbistand lagt vægt på sagernes økonomiske værdi og omfang, samt på at de har været hovedforhandlet sammen. Udgifterne til vidneførsel er pålagt appellanterne med halvdelen i hver sag.

T h i k e n d e s f o r r e t:

Byrettens dom stadfæstes.

Hanne Nedergaard og Erling Nedergaard skal betale sagens omkostninger for landsretten til Vestforsyning Spildevand A/S med 16.358,40 kr.

Brian Mejdahl Poulsen skal betale sagens omkostninger for landsretten til Vestforsyning Spildevand A/S med 11.358,40 kr.

Det idømte skal betales inden 14 dage.

Sagsomkostningerne forrentes efter rentelovens § 8 a.

Lars Christensen

Dorte Jensen

Anne-Mette Schjerning
(kst.)

Udskriften udstedes uden betaling

Udskriftens rigtighed bekræftes
Vestre Landsret den 5. april 2016

Jonna Bregendahl
retssekretær